

Manfred Seyfert-Landraf : Islam a rozvoj moderného vedomia

Zrkadlový efekt

Jeden z najinšpirujúcejších momentov v mojich ranných štúdiách antroposofie nastal, keď ma Herbert Hahn oboznámil s dôležitosťou zrkadlového efektu v histórii. To v skratke znamená, že hlbší zmysel udalosti odohrávajúcej sa po rozhodujúcom „bode obratu“ má svoj pôvod v udalostiach, ktoré sa udiali v rovnakej časovej vzdialenosti pred „bodom obratu“. Teraz žijeme na začiatku 21. storočia po narodení Krista a udalosti Mystéria na Golgote. Táto udalosť bola nepochybne najdôležitejším bodom obratu v zemskej evolúcii. Keď sa posunieme naspäť od tohto „bodu obratu dejín“ do 21. storočia pred n. l., dostaneme sa do obdobia veľkého patriarchu Abraháma.

Abrahám, Izák, a Izmael

Zo Starého zákona vieme, že so svojim druhým synom Izákom bol Abrahám praotcom Židov. Ale spolu s prvorodeným synom Izmaelom bol tiež prapredkom Arabov.

Abramova žena Sarai neporodila mu dieťa. Mala však ona aj egyptskú slúžku menom Agar. Sarai povedala Abramovi: „Pozri, Pán ma uzavrel, že nemôžem porodiť. Vojdi teda k mojej slúžke! Možno, že aspoň z nej dostanem synov.“ Abram počúvol jej radu. ...On k nej vošiel a ona počala. ...Potom Agar porodila Abramovi syna a Abram nazval syna, ktorého mu porodila Agar, Izmael. Abram mal osemdesiatšesť rokov, keď mu Agar porodila Izmaela.

Genezis 16

O štrnásť rokov neskôr Sarai sama porodila syna Izáka, ktorý sa stal prapredkom židovského ľudu. Určitý čas po narodení Izáka boli Agar a Izmael vyhnaní do púšte, lebo Izmael, ktorý je v Starom zákone nazývaný aj „posmievač“, sa začal stavať na odpor a posmieval sa Sáre a Izákovi. Nakoniec sa usadili pri svätom prameni, jedinom mieste, ktoré im mohlo poskytnúť obživu. Podľa islamskej tradície bol tento prameň v Mekke a neskôr sa stal aj Izmaelovým hrobom. Toto miesto je dnes označené veľkým kameňom v tvare kocky z meteorického železa, ktorý sa nazýva Kaaba a prikrýva hrob Izmaela. Dnes je to najsvätejšie miesto vyznáčov islamského náboženstva. Počas nasledujúcich 2 000 rokov sa potomkovia oboch, Izmaela aj Izáka, rozrástli postupne do 12 arabských a 12 židovských kmeňov.

Rozvoj myslenia

Ale prečo by mal byť Abrahám – alebo Ibrahim, ako ho volajú Arabi – prapredkom dvoch národov, Izraelitov aj Arabov? Prečo nestačilo na prípravu zrodenia Krista vytvoriť len židovský národ? Bolo to nevyhnutné z toho dôvodu, že individuálne ľudské myslenie, ktoré sa úplne prvýkrát objavilo v Abrahámovi, sa mohlo rozvinúť dvojakým spôsobom. Citujúc Rudolfa Steinera, Sigismund von Geich vo svojej knihe Marksteine der Kulturgeschichte (Míľniky kultúrnej histórie) píše:

Abrahám bol prvou ľudskou bytosťou, v ktorej sa objavil zárodok individuálneho intelektuálneho myslenia a ktorá mohla uchopiť princíp božskosti len čistým myslením.

Od toho času sa intelektuálne myslenie rozvinulo dvojakým spôsobom. Na jednej strane muselo byť smerované k čoraz väčšiemu uvedomovaniu vnútorného duševného života, kým na strane druhej muselo byť usmerňované navonok, k rozvinutiu čoraz väčšieho uvedomovania vonkajšieho sveta. Teda, kým Židia smerovali svoju inteligenciu čoraz viac k uvedomovaniu svojho duševného života, Arabi použili túto inteligenciu na rozvoj uvedomovania vonkajšieho sveta a položili prvé začiatky prírodnej vedy. Inými slovami – v „bode obratu dejín“, pred 2 000 rokmi, mali Židia najviac rozvinuté sebauvedomenie, kým Arabi získali najväčšie poznanie vonkajšieho, prírodného sveta. Avšak okrem silnej lojálnosti k spoločným predkom Ibrahimovi a Izmaelovi nemali žiadne zjednocujúce náboženské vyznanie. Väčšina z nich uctievala pestrú zmes regionálnych alebo miestnych božstiev. Tento trend bol najsilnejší asi o päť storočí neskôr, keď reálne hrozilo, že Arabi predčasne rozvinú celkom bezbožnú a materialistickú prírodnú vedu a odrežú sa takto od akejkoľvek možnosti ďalšieho duchovného vývoja. A v dôsledku toho nielen seba, ale aj celé ľudstvo. Tento impulz celkom bezbožnej, materialistickej prírodnej vedy vyšiel hlavne z akadémie v Gondišapúre, ktorá je v súčasnosti zrúcaninou v horách medzi Iránom a Irakom. Napriek tomu, bez prípravnej práce Arabov počas druhej polovice prvého tisícročia by bolo celkom nemožné dosiahnuť dnešný stupeň prírodovedného poznania.

Mohamed

Z dôvodu odvrátenia nebezpečenstva úplného oddelenia od duchovného sveta sa objavil medzi Arabmi prorok Mohamed a obrátil ich na islam. Slovo „islam“ znamená v slovenčine jednoducho „odovzdanie sa“, čím sa samozrejme myslí „odovzdanie sa vôli božej“. Mohamed sa narodil v Mekke v kmeni Kurajšovcov v roku 572. Jeho otec zomrel krátko pred jeho narodením a jeho matka, keď mal štyri roky. Po jej smrti ho vychovával strýko. Veľmi málo je inak známe z Mohamedových ranných rokov, s výnimkou toho, že už v skorej mladosti boli u neho očividné rozporuplné duševné vlastnosti. Na jednej strane mal hlbavú povahu a dokázal stráviť celé hodiny meditáciou, na druhej strane bol mladíkom s výnimočnou gurážou a odvahou. Vďaka Izmaelovmu hrobu sa Mekka stala dôležitým pútnickým miestom, ale ležala tiež na križovatke dvoch dôležitých a často využívaných obchodných ciest. Jedna viedla z južného Jemenu do Damasku, Bagdadu a Jeruzalema na severe, ďalšia z Perzského zálivu na východe k Červenému moru na západe. Mnoho obyvateľov Mekky tvorili bohatí obchodníci, ktorí si najímali mladých a odvážnych mužov na ochranu svojich karaván pri dlhých a náročných cestách. Keď Mohamed dosiahol pokročilý mladícky vek, stal sa dôveryhodným vodcom karaván pre bohatú vdovu, ktorá bola o 15 rokov staršia. Nakoniec sa s ňou oženil, keď mal asi 25 rokov.

Počas svojich sprievodcovských ciest Mohamed stretával židov a kresťanov, s ktorými rozoberal náboženské otázky. Nádherná legenda, pravdepodobne založená na skutočnej udalosti, hovorí, že na jednej zo svojich ciest Mohamed pri bráne do Damasku stretol kresťanského mnícha, s ktorým strávil v rozhovore mnoho hodín. Mních mu povedal všetko o Kristovi, o jeho narodení, jeho učení a liečení a nakoniec všetko o jeho smrti a zmŕtvychvstaní. Potom večer, keď slnko zapadlo a mesiac vychádzal na východe, Mohamed odpovedal:

Počúval som s veľkým záujmom všetko, čo si mi povedal o tvojom Ježišovi – o jeho narodení, liečení a učení a nakoniec o jeho odsúdení – a dobre tomu rozumiem. Ale čo si mi povedal o jeho smrti, zmŕtvychvstaní a tiež jeho nanebovstúpení, z toho som nerozumel ničomu.

Táto legenda hovorí o jednom z najtragickejších momentov v svetovej histórii. Ale bola to tragédia, ktorej na danom stupni vývoja ľudstva pravdepodobne nemohlo a vlastne ani nemalo byť zabránené.

Mohamed cítil z času na čas túžbu odísť do púšte meditovať. Počas týchto období sa stále častejšie opakoval zážitok návštevy anjelskej bytosti. Trvalo mu určitý čas, kým si bol istý, že je to určite anjelská bytosť a nie „džin“ alebo zlý duch, ktorý by ho chcel zvädzať. Nakoniec však rozpoznal túto bytosť ako archanjela Gabriela alebo Džebríla, ako ho volajú Arabi. Spočiatku sa neodvažoval podeliť sa s týmito duchovnými zážitkami, ale nakoniec sa začal pomaly zdôverovať a rozoberať tieto vízie so svojou ženou a najbližšími priateľmi. Postupne jasne pochopil, že bol vlastne vybratý ako posol pravdivých božích správ. Neskôr, keď mal 40 rokov, mal tieto videnia stále častejšie v prítomnosti skupiny najbližších priateľov a kým on recitoval, čo mu archanjel Gabriel hovoril, jeho svokor Abú Bakr všetko zapisoval do knihy, ktorá sa stala Koránom, svätou knihou moslimov.

Tri dogmy, päť pilierov a antroposofia

Korán a „Sunna“ alebo „Tradícia“ obsahujú tri základné dogmy a päť pilierov, päť dôležitých rituálov bohoslužby islamskej viery. Tvoria základ zjednocujúci všetkých moslimov bez ohľadu na určité rozdiely, ktoré existujú vnútri náboženstva. Tromi dogmami sú:

- viera v jediného Boha, ktorý je najvyšším stvoriteľom všetkých vecí; že Boh nemal žiadne deti, a preto tiež žiadneho Syna a že Ježiš bol veľký prorok, posledný z veľkých prorokov pred Mohamedom, ale nebol Synom Božím,

- úplné odovzdanie sa (islam) „Slovu Božiemu“ tak, ako je spísané v Koráne a Sunne,

- viera v život po smrti.

Pokiaľ ide o prvú dogmu, rád by som pridal niečo, čo moslimský antroposof Ibrahim Aboulejš, zakladateľ sekemskej komunity v Egypte, povedal na svojej prednáške v rámci Letnej konferencie 2000 v Dornachu. Spomenul, že v Koráne je Bohu daných ešte ďalších 99 mien okrem mena „Alah“, ktoré sú rozdelené do troch kvalitatívnych skupín, každá po 33 menách, pričom hlbší zmysel týchto troch kvalít zodpovedá takmer úplne presne trom kvalitám v rámci kresťanskej Trojice. Preto verí, že toto meno znamená niečo podobné, ako „Božia Trojica“ v kresťanskom učení.

Piatimi piliermi, piatimi rituálmi bohoslužby, ktoré každý moslim musí dodržiavať, sú:

1. S počiatkom dospelovania je každý moslim povinný otočiť sa päťkrát denne k Mekke a modliť sa – pred východom Slnka, keď Slnko prechádza cez horizont, napoludnie, pri západe Slnka a keď ide spať.

Ibrahim Aboulejš poukazuje na to, že toto sú presne tie momenty dňa, keď sa mení vplyv slnečných síl v éterickom obale Zeme a v rastlinách – ako vie každý biodynamický hospodár.

2. Postiť sa počas mesiaca Ramadán, čo znamená nepožívať nijaké jedlo ani nápoje počas slnečných hodín dňa a len veľmi málo večer, a vzdať sa počas tohto času fajčenia.

3. Vykonať najmenej jedenkrát púť do Mekky, ak je to vôbec možné, v lepšom prípade aj viackrát – a v Mekke sedemkrát obísť okolo kameňa Kaabu proti smeru hodinových ručičiek.

Ibrahim Aboulejš opäť vysvetľuje hlbší význam tohto rituálu pomocou jedného z najnovších vedeckých objavov. Zem pozostáva z vnútorného jadra, ktoré je železné, a napriek tomu, že má obrovskú teplotu, nie je tekuté, ale pevné. Okolo tohto vnútorného jadra je vonkajšie jadro tvorené roztopeným železom, pričom ale toto tekuté železo sa otáča v opačnom smere ako vnútorné jadro zložené z pevného železa. Tieto protichodné pohyby vytvárajú na zemskom povrchu magnetizmus, ktorý chráni Zem pred škodlivými vplyvmi z kozmu a bez ktorého by vlastne život na Zemi vôbec nebol možný. Podobne, keď veľké množstvo ľudských bytostí so železom v krvi obchádza železný meteorit v Mekke sedemkrát proti smeru hodinových ručičiek, vytvorí sa duchovná sila, ktorá prúdi z nebies na Zem a ochraňuje tieto ľudské bytosti od zla a tiež očisťuje dom Alaha.

4. Dávať almužny chudobným.

5. Presviedčať ľudí, aby robili dobro a zakazovať im robiť všetko, čo je zlé.

K tomuto poslednému pilieru patrí extrémny, takmer stredoveký zákon šaria a prohibícia alkoholu, hier a užívania drog. Tieto sú v islame považované za najväčšie zlo, lebo zatemňujú vedomie a bránia tak človeku jasne myslieť. Západní návštevníci islamských krajín sa dostávajú do konfliktu hlavne s týmto posledným pravidlom.

Umma a džihád

K týmto piatim hlavným pravidlám bohoslužby by sa mali pridať dve ďalšie. Najprv princíp nazývaný „umma“, ktorý hovorí, že dobro moslimskej spoločnosti ako celku je dôležitejšie ako dobro jednotlivca.

A druhý, často nepochopený a zneužívaný, princíp nazývaný „džihád“. Pre Mohameda a jeho priamych nasledovníkov džihád vôbec neznamenal „svätú vojnu“ proti vonkajšiemu nepriateľovi. Pôvodne to znamenalo skôr vnútorný zápas proti nepriateľovi v duši, proti pokušeniam našej vlastnej nižšej prirodzenosti. Len neskôr a hlavne počas križiackych výprav slovo džihád začalo znamenať „svätú vojnu“ proti vonkajšiemu nepriateľovi.

Suniti, šiiti, drúzi a ďalší

Spočiatku to vyzeralo tak, že prítlačivosť islamu a jeho rýchle rozširovanie by mohlo spojiť rôzne arabské kmene prvýkrát pod jedno spoločné náboženstvo a politického vodcu, kalifa. Ale už čoskoro prišiel rozkol, ktorý rozdelil veriacich do dvoch hlavných skupín. Najväčšia

skupina, tvoriaca okolo 75 % všetkých moslimov, dodržiava tradíciu – to sú sunitští moslimovia. Šiitskí moslimovia, tvoriaci asi 20 %, žijú hlavne v Iráne, v západnom Afganistane, juhovýchodnom Iraku, v Palestíne a Libanone.

Príčinu tohto rozdelenia musíme hľadať v polovici siedmeho storočia, keď sa sotva 30 rokov po Mohamedovej smrti guvernér Sýrie Muawijáh žijúci v Damasku vzbúril proti Mohamedovmu zaťovi Alimu, zvolenému za kalifu pre obyvateľov Mekky a Mediny. V nasledujúcej bitke bol Ali porazený a nakoniec zabitý. Muawijáh potom sám seba ustanovil kalifom. Premiestnil vládu kalifátu do Damasku a vládol od roku 661 do roku 680. Zaviedol niekoľko dôležitých inovácií. Najprv skombinoval islamské náboženstvo s intelektuálnymi a abstraktnými vedeckými výdobytkami dosiahnutými v gondišapúrskej akadémii a ustanovil kalifát dedičným úradom v rámci svojho vlastného rodu, umajádskej dynastie. Z dôvodu zabezpečenia dedičnej línie v rámci svojej rodiny zorganizoval zavraždenie Husajna, posledného žijúceho vnuka Mohameda. Umajádska dynastia vládla v rozpätí rokov 661 až 750 a počas tohto obdobia bol islam silou rozšírený ďaleko za hranice domoviny Arabov, a to prostredníctvom zabratia väčšiny územia severnej Afriky, Sicílie a južného Španielska, a dostal sa až na východ do severnej Indie.

Pôvodne boli úlohy náboženského vodcu imama a svetského vládcu kalifa zjednotené v jednej osobe. Sunitští moslimovia dodržiavajú tradíciu „sunne“ a akceptujú zmeny dynastií ako „božiu vôľu“. Šiitskí moslimovia na druhej strane pokladajú za právoplatných náboženských vodcov – imamov – len Aliho a jeho syna Husajna a Muawijáhovu vzburu pokladajú za nezákonnú. Preto rozdeľujú úlohy imama a kalifa medzi dve rozdielne osoby. Ak však dôjde k nezhodám medzi svetským vodcom a imamom, je to imam, alebo ajatolláh, ako sa nazýva v Iráne, ktorý má rozhodujúce slovo. Imam je pokladaný za toho, kto dostáva svoje inšpirácie priamo od Boha, a preto je pravým zástupcom Boha na Zemi. Z tohto hľadiska môžeme porozumieť obrovskej moci ajatolláha Chomejního medzi šiitskými moslimami a súčasné problémy v Iráne medzi reformne zmýšľajúcou vládou a konzervatívnymi mulahmi môžeme tiež vidieť v tomto svetle.

Okrem šiitov a sunitov existuje ešte niekoľko menších skupín, ako napríklad drúzi, ktorí žijú hlavne v Libanone a veria v reinkarnáciu, potom tiež alaviti, ktorí žijú hlavne v juhozápadnej Sýrii a prijali niektoré kresťanské zvyky v období križiackych výprav. Tieto skupiny však nie sú hlavnými islamskými frakciami považované za pravoverných veriacich.

Počas 19. storočia, keď sa archanjel Michael stal inšpirujúcim vodcom rozvoja ľudského vedomia a kultúry, náhle vzniklo množstvo duchovných a náboženských prúdov vrátane teozofického hnutia. Počas tohto obdobia sa v Iráne medzi šiitskými moslimami objavil nový prorok Mirza Husajn Ali Nuri (1817 – 1892). Stal sa známym ako Baháulláh, čo znamená „Sláva Božia“ a bol zakladateľom bahájskej viery. Jeho nasledovníci v súčasnosti neprichádzajú len z islamu, ale aj z množstva iných náboženstiev. Na tomto mieste sa nemôžeme hlbšie zaoberať bahájskou vierou, ale niet pochyb o tom, že vznikla ako nový impulz inšpirovaný Michaelom, niečo ako teozofické hnutie vyrastené z islamu.

Gondišapúr, Sorat a úloha islamu

Ak chceme hlbšie porozumieť niektorým problémom, ktorým dnes čelíme v istom zmysle vo vzťahu k islamu, musíme sa vrátiť naspäť k úplným začiatkom islamu, ba dokonca o niekoľko

storočí ďalej, k vzniku takzvanej akadémie v Gondišapúre. Bola založená na začiatku 3. storočia n. l. perzským kráľom Šapúrom I., ktorý chcel vytvoriť centrum učenosti. Jedným z prvých učiteľov na tejto akadémii bol Máni, ktorý zaviedol tzv. manichejské kresťanstvo a to našlo veľkého podporovateľa v kráľovi Šapúrovi. V tomto kresťanskom prúde sa vedelo, že Kristus bol skutočný slnečný Duch, ktorý sa inkarnoval na zemi a ktorý odvtedy žije ako Spasiteľ v okolí Zeme. Spočiatku sa manicheizmus rýchlo rozširoval smerom na východ a na sever. Dnes žije v arménskej cirkvi, ktorá nemá nič spoločné s ruským ortodoxným kresťanstvom. Ďalšími ľuďmi, ktorých zaujalo manichejské kresťanstvo, boli Prabulhari, ktorí pôvodne žili medzi severovýchodným pobrežím Čierneho mora a delťou Volgy. Neskôr, v 9. storočí, preniesli manicheizmus smerom na východ, na Balkán, odkiaľ sa rýchlo rozšíril do severného Talianska, južného Francúzska a severného Španielska. Na Balkáne sa manichejskí kresťania stali známymi ako bogomilovia*, „milujúci Boha“ (*autor to preložil ako Friends of God, teda „priatelia Boha“, pozn. prekl.). Počas 15. storočia, keď Turci porazili juhovýchodnú Európu a priniesli so sebou islamskú vieru, konvertovali bogomilovia radšej na islam ako na rímsky katolicizmus alebo ortodoxné kresťanstvo. Stali sa tak predkami dnešných albánskych a bosniackych moslimov. Forma islamu, ktorú prijali, bola však uvoľnenejšia. Napríklad nedodržiavajú prísne pravidlá prohibície a počul som, že ešte donedávna bolo možné nájsť medzi bosniackymi moslimami veľa takých, ktorí v pravom vrecku nosili Korán a v ľavom zasa Evanjelium podľa Jána, hlavné evanjelium manichejcov.

Ale ako to bolo s Gondišapúrom? Po smrti kráľa Šapúra nebol viac Máni chránený a ďalší kňazi, ktorí chceli zaviesť staroveké, predkresťanské uctievanie Slnka, sa proti nemu vzbúrili. Máni vytrpel podobnú smrť ako Kristus na Golgote dva a pol storočia predtým. Keďže však skutočný slnečný Duch, Kristus, už viac nebol prítomný v slnečnej sfére, ale skôr v okolí Zeme, tak sa stalo, že kňazi v Gondišapúre sa vedomé či nevedomé stali uctievatelmi slnečného démona. Tento slnečný démon je skutočná duchovná bytosť nazývaná Sorat a v Zjavení Jána je opísaná ako dvojrohá šelma s číslom 666 napísaným na čele. Toto číslo má reálny a významný vplyv – znamená, že tento slnečný démon vyvíja obzvlášť silný vplyv na ľudstvo každých 666 rokov, a to špeciálne na tých, ktorí majú zastreté vedomie. Keď teda Muawijáh okolo roku 666 spojil pôvodný islamský impulz s tým, čo pochádzalo z akadémie v Gondišapúre, môžeme povedať, že pôvodné ciele Mohameda boli prekrútené a narušené. To je určite pravda – ale je možné sa na to pozrieť ešte aj z iného hľadiska. Konkrétne, keby islamská vieru nevznikla v tomto čase a nezmiernila záporný vplyv Gondišapúru, dôsledky by boli pravdepodobne ešte oveľa ničivejšie. V tomto svetle musíme vnímať slová Rudolfa Steinera, že aj napriek založeniu kresťanstva islam musel povstať preto, aby otupil ostrie toho, čo by inak z arabského sveta prišlo ako čisto abstraktné, intelektuálne a materialistické myslenie. Silný vplyv slnečného démona Sorata sa opakuje každých 666 rokov a naposledy, v roku 1998, uplynulo presne 3 x 666 rokov od „bodu obratu dejín“. Tento vplyv nie je obmedzený len na tento jeden rok, ale s postupným zosilňovaním a oslabovaním sa týka približne obdobia jedného až jedného a pol storočia. A v súčasnosti sa neobmedzuje len na zemepisné územie okolo Gondišapúru, ale pôsobí na celú Zem. Extrémne nacionalistické hnutia počas tridsiatych a štyridsiatych rokov minulého storočia, ktoré mali zničujúci dopad hlavne na strednú Európu, a celý vývoj atómovej bomby a jadrovej energie sú dvomi príkladmi vzrastajúceho vplyvu tohto slnečného démona. V tomto svetle musíme vidieť rozličné islamské hnutia, ktoré vyrástli v polovici šesťdesiatych rokov minulého storočia v islamských krajinách a propagujú zvláštny druh islamského extrémizmu, ale v skutočnosti nereprezentujú skutočnú podstatu islamu. Môžeme ich rozdeliť na dve hlavné skupiny – na „islamistov“ a „džihádistov“. Takzvaní islamisti bojujú hlavne proti – tak, ako to oni vidia – prozápadným a skorumpovaným svetským vládam vo svojich vlastných krajinách a za znovuoobnovenie starovekého a prísneho zákona šaria. Cieľom džihádistov je konvertovať na

islam toľko ľuďi, koľko sa dá, alebo ich zničiť. Ale aj napriek tomu, že obe tieto skupiny majú pravdepodobne niekoľko tisíc nasledovníkov, nie sú reprezentantmi skutočného islamu.

Odovzdanie sa a sloboda

V roku 1957, zhodou okolností v tom istom roku, v ktorom sa narodil Usáma bin Ládín, prišiel do Európy študovať dvadsaťročný egyptský moslim. Po skončení štúdií sa usadil v Gracii a potichu začal svoj pracovný a rodinný život. Potom, v roku 1977, opäť zhodou okolností v tom istom roku, v ktorom bol mladý a ľahko ovplyvniteľný Usáma bin Ládín spozorovaný s džihádistami v Pešavare v Pakistane, sa tento egyptský moslim vzdáva svojho bezpečného zamestnania a vracia sa aj so svojou rodinou do Egypta. Kúpi malý pozemok v púšti a keďže je už oboznámený s antroposofiou, zakladá biodynamické hospodárstvo. Jeho cieľom však nie je len stať sa poľnohospodárom, ale tiež položiť základy pre spoločenstvo ľuďi, s ktorými by mohol zrealizovať myšlienku „organizmu sociálnej trojčlennosti“. Je to Ibrahim Aboulejš, zakladateľ sekemskej komunity.

Neskôr v tomto roku bude sekemská komunita oslavovať svoje dvadsiate piate výročie – v súčasnosti zahŕňa 200 hospodárstiev s viac ako 15 000 akrami pôdy a 3 000 spolupracovníkmi. Samozrejme, nepracujú všetci na poli. Sú tu ešte waldorfské škôlky, školy Rudolfa Steinera, vzdelávací seminár pre dospelých a niekoľko dielní, v ktorých spracúvajú produkty z hospodárskej činnosti. Tento „podnik“ je taký úspešný, že sa oň nedávno začali zaujímať a navštevovať ho aj ľudia zo susedných islamských krajín, takže v budúcnosti sa môže dobre rozšíriť aj do ďalších krajín. Ukazuje sa, že pre antroposofiu je nakoniec islam vhodnou pôdou, čo dokazuje, že sa mýlia tí, ktorí veria, že antroposofia a islam sú nezlučiteľné.

Ibrahim Aboulejš povedal, že zmierenie medzi tromi „náboženstvami Knihy“ – ako moslimovia nazývajú židovstvo, kresťanstvo a islam – je nielen možné, ale aj nevyhnutné, ak dostatočné množstvo ľudí v rámci týchto troch náboženstiev objaví pravý ezoterický význam príslušných náboženstiev. Varuje ale, že to aj tak bude pravdepodobne trvať ďalších 200 rokov. Uviesť takú presnú predpoveď je samozrejme veľmi odvážne, veď aj bola vyslovená len ako pravdepodobnosť. Napriek tomu som sa čudoval, ako mohol dospieť k takému presnému časovému údaju... Potom som zistil, že pravdepodobne použil „zrkadlový efekt“. Väčšina bádateľov datuje smrť Abraháma do roku 2037 pred n. l. Podľa Starého zákona sa dožil 175 rokov, čo v tom čase nebol taký výnimočný vek, keďže ľudia stále mali silnejšie životné sily. Keď odpočítame 175 rokov od roku 2037 pred n. l., dostaneme sa práve do obdobia pred rokom 2200 pred n. l. Ibrahim Aboulejš si pravdepodobne myslí, že skutočné zmierenie medzi židovstvom a islamom môže nastať len vtedy, keď nastane čas, ktorý zrkadlí Abrahámovu mladosť, teda čas predtým, ako sa narodili jeho dvaja synovia, a v ktorom boli kvality duše, ktoré rozdelili Arabov a Židov, stále zjednotené v Abrahámovej bytosti. Na prvý pohľad islam, čo znamená „odovzdanie sa“, a kresťanstvo, ktorého podstatou je „sloboda“, vyzerajú nezlučiteľne. Je tu však jedna duševná kvalita, v ktorej môžu spolupracovať – konkrétne „slobodné odovzdanie sa“ (odovzdanie sa v slobode). To je to, čo Svätý Pavol mienil, keď povedal: „Nie ja, ale Kristus vo mne.“

Manfred Seyfert-Landraf je Nemecký, ktorý v camphille (biodynamickom hospodárstve) žije a pracuje od roku 1954, v súčasnosti žije v camphille Clanabogan v Severnom Írsku. Tento článok vychádza z

prednášky prednesenej v Clanabogane 5. januára 2002 a prvýkrát bol uverejnený v časopise Camphill Correspondence v roku 2002. Znovu bol uverejnený v štvrťročníku New View na jeseň 2006.

Z angličtiny pre priateľov a známych bez nároku na finančnú odmenu preložil Peter Polák.